

POSUDEK OPONENTA

K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Jméno diplomanta:	Vladimíra Račáková
Téma práce:	Metodika vyšetřování vražd
Rozsah práce:	62 stran (od úvodu po závěr, včetně), celkem 125 429 znaků
Datum odevzdání práce:	28. 6. 2022
Vedoucí diplomové práce:	Prof. JUDr. Jan Musil, CSc.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu, náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody

Metodika vyšetřování vražd představuje tradiční, nicméně stále aktuální a vysoce důležité kriminalistické téma, které pro své komplexní zpracování vyžaduje s ohledem na jeho interdisciplinární charakter hlubší znalosti z oboru trestního práva hmotného, trestního práva procesního i kriminalistiky. Aktuálnost tématu dokládají i průběžná statistická data z letošního roku, která naznačují možný nárůst počtu nejzávažnějších trestných činů proti životu (především pak vražd) oproti předchozím letům. Vzhledem k mimořádné společenské závažnosti trestných činů proti životu i jejich (přínejmenším) stagnaci co do počtu spáchání je žádoucí, aby této problematice i nadále byla věnována náležitá pozornost s cílem udržet vysokou míru objasněnosti předmětných trestných činů, a to i přes mnohé nové postupy pachatelů při zakrývání trestné činnosti či při inscenaci nešťastných událostí.

Metodika vyšetřování vražd se řadí k tématům poměrně často studenty zpracovávaným, což také klade zvýšené nároky na diplomanty z hlediska možné novosti, aktuálnosti a přínosnosti práce. Současně je to téma obtížné z hlediska získání dat z praktické činnosti PČR či provádění empirických výzkumů.

Diplomantka v textu výslovně neuvádí užití metody zpracování – jedná se však především o metodu deskriptivní. Práce neobsahuje mezinárodní komparaci. Ve 12. kapitole je zahrnuto „interview“ s vrchní komisařkou kpt. Mgr. Renatou Mikovou, které obsahuje především dotazy, na něž jsou dávány jen stručné odpovědi přílišně neprohlubující řešenou problematiku (*srov. např. otázky č. 13 či 15*).

2. Formální a systematické členění práce; úprava práce

Členění práce vychází z tradičního systému metodiky vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Vzhledem k přebrání běžné struktury metodiky vyšetřování lze považovat logickou stavbu textu z hlediska členění kapitol za adekvátní a vhodnou.

V textu však působí značně rušivě už samotný obsáhlý a nejednotně formátovaný obsah, který zahrnuje také mnohé překlepy (*např. chybějící slovo v názvu kapitoly druhé, chybějící mezera mezi slovy v názvu 9. či 11. kapitoly*).

Formální úprava práce je na velmi podprůměrné až podle oponenta nedostatečné úrovni, a to prakticky ve všech částech textu. Práce obsahuje vysoké množství překlepů (*např. str. 1 druhý odstavec „orgánu“ namísto „orgánů“; str. 1 třetí odstavec chybějící mezera mezi slovy v předposlední větě; str. 3 druhý odstavec slovo „mající“ namísto „majících“; str. 4 poslední odstavec a mnoho dalších míst v textu napříč celou prací...*); četné gramatické chyby (*např. str. 4 věta třetí*); v textu nejsou věty vždy psány souvisle bez oddělení enterem (*viz namátkou na str. 3 odstavec druhý, str. 15 odstavec první i druhý; str. 27 odstavec druhý; str. 45 kap. 8.2.7., ale i na mnoha dalších místech vč. závěru či poděkování*) a mnoho dalšího (*např. nejednotná šířka mezer mezi odstavci, viz např. str. 29*).

Velmi nedůsledná korektura textu, z níž plyne množství překlepů, nesrovnalostí, či přímo gramatických chyb, tvoří z diplomové práce v některých částech až obtížně čitelné či chaotické pojednání. Jazykové formulace jsou velmi strohé, často zmatené a neobratné. Mnoho vět a pasáží textu lze jen stěží označit za odborný text, v některých částech práce dále postrádá jazykovou a logickou návaznost.

Při citování pramenů autorka nedůsledně dodržuje citační normy, což se projevuje i v seznamu literatury (taktéž obsahujícím překlepy a nesrovnalosti). Oponent navíc nepovažuje za vhodné citování pramenů typu blesk.cz. Namísto těchto pramenů se diplomantka měla zaměřit také na zdroje zahraniční, neboť jak vyplývá z textu i z příloženého seznamu literatury, práce nevychází z žádných cizojazyčně psaných pramenů

(s výjimkou dvou knih přeložených do češtiny a vydaných před více než 15, resp. 25 lety, u nichž autorka vychází z českého znění).

Práce by nutně vyžadovala rozsáhlou jazykovou i stylistickou korekturu, aby dosahovala alespoň obvyklé formálně-jazykové kvality tohoto typu kvalifikačních prací. Z hlediska plagiátorství neshledal oponent nesrovnalosti, což potvrzují také ve Studijním informačním systému uvedené výsledky programů kontrolujících podobnost textu s dalšími kvalifikačními pracemi a odbornými texty.

3. Vyjádření k práci, konkrétní připomínky k práci

Z pohledu oponenta nedosahuje diplomová práce v některých jejích částech základní odborné úrovně kladené na tento typ kvalifikačních prací, což lze demonstrovat na druhé kapitole, kde autorka podává charakteristiku právní úpravy trestných činů proti životu, která je velmi kusá, strohá, obsahově nedostatečná, až místy laická (či přinejmenším laicky prezentovaná). Dalším takovým příkladem je, namátkou, také poslední odstavec podkapitoly 10.4. (expertízy). Autorka navíc v rámci diplomové práce patrně nesprávně rozlišuje mezi zcela základními pojmy trestní zákon a trestní zákoník (viz str. 3 – „systém třídění trestné činnosti v trestním zákoně v jeho zvláštní části“, resp. § 110 tr. zákoníku), již v úvodních pasážích práce (str. 4) pak také nedostatečně rozlišuje mezi prvními dvěma díly I. hlavy zvláštní části trestního zákoníku, tj. mezi trestnými činy proti životu a trestnými činy proti zdraví. Obdobných výhrad by bylo možno k diplomové práci uvést dlouhou řadu.

V diplomové práci je z pohledu oponenta problematika metodiky vyšetřování vražd (jak po stránce trestněprávní, tak po stránce kriminalistické) probírána velmi povrchně a úsečně. V textu jsou zpravidla uvedeny pouze základní učebnicové informace, někdy poté ani ty ne (viz např. části práce věnované rekonstrukci mrtvoly či výsledkům příbuzných). Text je na více místech zmatečný.

Úvod práce je evidentně psán po jejím dokončení, neboť autorka v minulém čase uvádí, čeho se snažila dosáhnout, čemu se věnovala a na co chtěla poukázat. Takový přístup působí značně rušivě.

Oponent dále postrádá přesněji (cílevědoměji) vymezený cíl práce, neboť nepovažuje za vhodné, pokud má odborný text pouze umožnit, aby „každý mohl nahlédnout alespoň z pohledu teorie do postupu vyšetřování nejzávažnějších trestných činů a seznámit se s tím, co vše obnáší vyšetřování vraždy.“ Lze však s autorkou souhlasit, že práce je pouhým *náhledem* do postupu vyšetřování, nikoliv po odborné stránce přínosným textem. I samotný závěr práce dokládá absenci hlubšího kritického pojednání nad řešenou problematikou a absenci vymezení konkrétních návrhů *de lege ferenda*, k nimž by diplomantka v práci dospěla.

Zásadní věcná pochybení však nebyla – patrně i s ohledem na hloubku provedené analýzy – oponentem v předloženém textu shledána. Některá konstatování autorky v textu by však bylo vysoce žádoucí podložit zdroji těchto tvrzení (např. na str. 35, kde autorka u jedné z typických vyšetřovacích situací uvádí, že „v takových situacích je malá objasňenost vražd“, aniž by tvrzení doprovodila statistickými údaji či jinými prameny – tvrzení „malá objasňenost“ je ostatně značně relativní a neurčité, navíc není patrné, zda je vztaženo k jiné trestné činnosti či k jiným vyšetřovacím situacím v případě vražd, protože lze jen stěží posoudit správnost závěru diplomantky).

4. Doporučení/nedoporučení práce; otázky k zodpovězení při obhajobě

Celkové zhodnocení:

Z pohledu oponenta trpí předložená diplomová práce výraznými nedostatky z hlediska gramatického i stylistického, v mnoha částech práce je pro nedůslednou formální úpravu chaotická až stěží čitelná. Velmi slabá je též jazyková úroveň a větná stavba. Mnohé uvedené nedostatky by přitom mohly být odstraněny důslednou korekturou či opětovným pročtením.

Z hlediska obsahového je podle oponenta práce povětšinou ryze povrchní, text nepřináší nové poznatky, kritické připomínky či náměty. Obsažena není ani mezinárodní komparace, do (alespoň o trochu) větší hloubky nebylo bohužel pojednáno o žádném z řešených dílčích témat. Lehce kladně lze hodnotit invenci diplomantky z hlediska pořízení „interview“ s vyšetřovatelkou, přestože toto nezvyšuje vzhledem k formulaci dotazů a strohosti odpovědí odbornou úroveň textu. Za klad považuje oponent uvedení některých případů z praxe.

Oponent shrnuje, že diplomantka z jeho pohledu neprokázala v textu přílišnou schopnost hlubší odborné analýzy, stejně tak nevěnovala náležitou pozornost formální stránce textu (formátování apod.). V důsledku toho je diplomová práce na podprůměrné úrovni, resp. na samé spodní hraně splnění požadavků kladených na tento druh prací po stránce obsahové i formální.

I přes uvedené obsahové a formální výhrady oponent navrhuje práci připustit k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- Je třeba (a případně kým) obligatorně nařizovat soudní pitvu, jestliže lékař provádějící zdravotní pitvu vyjádří podezření na násilnou smrt osoby?
- Je nutno / možno při rekonstrukci mrtvoly dodržet požadavek na mnohost „předváděných“ objektů?

Navržený klasifikační stupeň:

Podle výsledku ústní obhajoby navrhuje oponent hodnotit předloženou diplomovou práci jedním z následujících klasifikačních stupňů: **dobře (3) / neprospěla (4)**

V Praze, dne 30. 7. 2022

JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.